

6. заседание

Вторникъ, 31 май 1938 г.

(Открито отъ подпредседателя г. Георги Марковъ въ
15 ч. 10 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Отпускъ, разрешенъ на народния представител Дойко Петковъ	127	захарна фабрика къмъ цвеклопроизводителитъ отъ района на същата фабрика. (Съобщение)	127
Телеграма поздравителна отъ XXIV-ия редовенъ кон- гресъ на Съюза на запаснитъ подофицери въ гр. Карлово до председателството и народното представителство. (Прочитане и прочитане отго- вора на председателството на горната телеграма)	127	3) отъ народния представител Мато Матовъ къмъ министра на вътрешнитъ работи и народното здраве относно разпредѣлението на царевичата, отпущаната за Фердинандската околия и частъ отъ Берковската, и относно издаването на нака- зителни заповѣди въ същата околия. (Съобщение)	134
Писмо отъ Главната дирекция на държавнитъ дъл- гове съ искане за избиране четирима народни представители за членове на парламентарната комисия при същата дирекция. (Съобщение) .	127	4) отъ същия до същия министъръ относно из- вестни действия на околийския управител на Фердинандска околия. (Съобщение)	134
Питания:		Предложения:	
1) отъ народния представител Божинъ Дими- тровъ Продановъ къмъ министра на вътреш- нитъ работи и народното здраве относно мал- цинственитъ въпроси и дали въ българо-юго- славянския пактъ за вѣчно приятелство е вклю- чена нѣкаква клауза за малцинствата. (Съоб- щение)	127	1) за проектоправилникъ за вътрешния редъ на Народното събрание (Второ четене — продълже- ние докладването и окончателно приемане)	128
2) отъ народния представител Стойно Славовъ къмъ министра на земедѣлието и държавнитъ имоти относно задълженията на Каялийската		2) за одобрение наредбитъ, временнитъ наредби, наредбитъ-законои, решенията и постановле- нията, издадени възъ основа на чл. 47 отъ кон- ституцията за време отъ 19 май 1934 г. до 31 май 1938 г. (Съобщение)	134
		Дневенъ редъ за следващото заседание	134

Председателствуващъ Г. Марковъ: (Звъни) Г. г. на-
родни представители! Присѣтствува въ нуждното число
народни представители, обявявамъ заседанието за от-
крито.

(Отъ 160 народни представители присѣтствуватъ 156,
отсѣтствуватъ 4, а именно: г. г. Георги Ивановъ Говедар-
овъ, Дойко Петковъ Дойковъ, Методи Йордановъ Ян-
чулевъ и Никола Костадиновъ Йотовъ)

Русенскиятъ народенъ представител г. Дойко Пет-
ковъ е подалъ заявление за еднодневенъ отпускъ. Пред-
седателството му е разрешило искания отпускъ.

Съобщавамъ на народното представителство, че е по-
лучена телеграма отъ XXIV-тия редовенъ конгресъ на
Съюза на запаснитъ подофицери, която има следното съ-
държание: (Чете)

„XXIV-иятъ редовенъ конгресъ на Съюза на запаснитъ
подофицери на Васъ и народното представителство из-
праща родолюбиви поздрави съ пожелание да оправдаете
народното довѣрие и проявите законодателна дейность
съобразно народнитъ нужди, за величието на царя и ро-
дината.

Председателъ конгреса: Илия Бояджиевъ“. (Рѣко-
плѣскания)

На тази телеграма председателството на Народното
събрание е отговорило съ следната телеграма: (Чете)

„Карлово

Илия Бояджиевъ — председателъ конгреса запасни
подофицери.

Благодаря Ви най-сърдечно за поднесенитъ поздравле-
ния, които ще съобща на г. г. народнитъ представители.
Пожелавамъ на конгресиститъ, събрани въ родния градъ
на Василь Левски, въ политъ на гордия Балканъ, сим-

волъ на българската национална гордостъ и независи-
мость, единство и мъдри решения за предадена служба на
царя и родината.

Стойчо Мошановъ
председател на Народното събрание“.

(Рѣкоплѣскания отъ дѣсно)

Постѣпило е писмо отъ Главната дирекция на дър-
жавнитъ и на гарантиранитъ отъ държавата дългове, съ
което, съгласно чл. 8 отъ закона за Главната дирекция
на държавнитъ дългове, моли да се направи предложение
въ едно отъ заседанията на текущата първа извънредна
сесия на XXIV-то обикновено Народно събрание за изби-
ране на четирима души народни представители за чле-
нове на парламентарната комисия при същата дирекция.

Заедно съ избора на другитъ парламентарни коми-
сии, утре ще се постави и този въпросъ на дневенъ редъ
— ще се избереатъ четирима души народни представители
за комисията къмъ Дирекцията на държавнитъ дългове.

Съобщавамъ на г. г. народнитъ представители, че е
постѣпило питане отъ народния представител г. Бо-
жинъ Димитровъ Продановъ, чрезъ председателя на На-
родното събрание, до г. министра на вътрешнитъ работи
и на народното здраве, относно малцинственитъ въпроси
и дали въ българо-югославския пактъ за вѣчно прия-
телство е включена нѣкаква клауза за малцинствата.

Това питане ще бѣде изпратено на г. министра на въ-
трешнитъ работи и народното здраве, който, когато е
готовъ, ще отговори.

Съобщавамъ сѣщо на г. г. народнитъ представители,
че е постѣпило питане отъ старозагорския народенъ
представител г. Стойно Славовъ, чрезъ председателя на
Народното събрание, до г. министра на земедѣлието и

държавните имоти, относно задълженията на Каялийската захарна фабрика към цвеклопроизводителите от района на същата фабрика.

Това питане ще се изпрати на г. министъра на земеделието и държавните имоти, към когото е отправено, за да отговори, когато бъде готов.

Други съобщения и питания засага нѣма.

Минаваме към дневния редъ: второ четене проектоправилника за вътрешния редъ на Народното събрание — продължение разискванията.

Следват разискванията по чл. 85.

Има думата народният представител г. Иванъ Бояджиевъ.

И. Бояджиевъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Вѣрно е, че дисциплината е една отъ най-необходимите основи за организираното общество. И когато въ съответната гл. X отъ проектоправилника за вътрешния редъ се разглежда вътрешната дисциплина на Народното събрание, безспорно, ще трѣбва да се отнесемъ съ съответното внимание и осторожностъ къмъ постановленията на тая глава. Ние сме длъжни да искаме да има дисциплина и въ нашето Народно събрание, където съ по-голямъ внимание ще трѣбва да се разглеждатъ голѣмитъ въпроси, които сж сложени предъ насъ. Но когато дисциплината, която се изисква отъ насъ, стига до крайности и когато съ тая дисциплина ще искаме да се обвързватъ народните представители, тогазъ на тая дисциплина ще трѣбва да погледнемъ съ малко по-друго око.

Въ съответните текстове на стария правилникъ — чл. чл. 77 и 79 — сж определени наказанията, които се налагатъ на народните представители за нарушенията, които тѣ биха извършили, и се определя като максимално наказание временно изключване отъ Събранието за не повече отъ 3 заседания. Въ новия правилникъ, който е сложенъ предъ насъ — чл. 85 — максималното наказание е временно изключване отъ Събранието до 10 заседания. Задава се въпросъ: кое е наложило да се предвиждатъ толкова голѣми наказания; защо е било необходимо да се налагатъ толкова строги наказания — временно изключване отъ Събранието до 10 заседания? Нима народните представители въ миналите сесии сж били по-мирни и кротки, а сега сж толкова луди, че съ такива тежки наказания трѣбва да се наказватъ? Въ текста на чл. 85 отъ новия проектоправилникъ ще видите една много тънка работа, която почитаеми г. г. народни представители, които въ голѣмото си болшинство сж адвокати, както се изтъква вече тукъ — около 60 души — ще констатира. Известно ви е, че за едно престъпно деяние или за едно нарушение се налага само едно наказание. Туй е основенъ принципъ въ наказателното право. Обаче сега за едно нарушение, извършено въ заседанието, въ кръга на нашата дейностъ, се предвижда налагането на две наказания. Въ текста на чл. 79 отъ стария правилникъ се казва: „Ако вѣнъ отъ предвидените въ настоящата глава нарушения, представителътъ извърши престъпление отъ общъ характеръ, съ него се постѣпва съгласно чл. 95 отъ конституцията“. Значи, ако народниятъ представител извърши нарушения или простѣпци, определени въ чл. 74 на стария правилникъ, то налагатъ му се наказания каквито определя чл. 70 отъ стария правилникъ, текстътъ на който се прие вече съ известни измѣнения въ новия правилникъ. Ако извърш тия нарушения, определени въ чл. 74 отъ стария правилникъ, се извършатъ други престѣпни деяния, каквито криминалните закони предвиждатъ, да кажемъ — дай, Боже, никога да не се случи въ нашия Парламентъ — каквото се случи въ сръбския парламентъ, стане убийство, или стане сбиване съ тежки последици, нараняване и т. н., деяния, каквито не сж предвидени въ чл. 74 отъ стария правилникъ — въ такъвъ случай, съгласно чл. 79 отъ стария правилникъ, се налага едно ново наказание, и то следъ като Събранието реши да наложи това наказание. Въ чл. 85 отъ новия правилникъ се казва: „Независимо отъ горните наказания“. Значи, веднажъ наказанъ за известни простѣпци и нарушения, народниятъ представител подлежи на наказание и по общите закони. Ако нѣкой обиди нѣкого и председателятъ му наложи наказание, независимо отъ туй, народниятъ представител ще бъде отправенъ и къмъ сѣдилищата, за да получи и ново наказание.

А. Мумджиевъ: Така е по чл. 95 отъ конституцията.

И. Бояджиевъ: Азъ ще говоря отдѣлно за чл. 95 отъ конституцията. Тукъ става въпросъ за текста на чл. 79 отъ стария правилникъ, който казва, че ако се извърши нѣкое друго, освенъ предвиденото въ чл. 74, или по новия текстъ въ чл. 82 отъ правилника, нарушение, то чакъ

тогазъ ще се наложи наказание. А тукъ се казва, че независимо отъ наказанието, което ще му наложи председателятъ, следва да получи и друго наказание. Това е една тънка разлика, която все пакъ отегчава сѣдбата на народния представител. И точно тамъ е моето питане: защо е трѣбвало да се засилва наказанието, като изключването за три дни отъ Събранието става минимумъ за петъ заседания и максимумъ за 10 заседания? Толкова оратори се изказаха противъ тия табелки на банките, но въпрѣки това, реши се да останатъ. Ако нѣкой народенъ представител си позволи да премѣсти мѣстото си, той може да получи, съгласно правилника, наказание: отстранение отъ заседанията максимумъ до 10 заседания, съ всичките последици, които то влѣче. Защо е нужно да се обвързва веригата и да се засилватъ наказанията, та депутатътъ да бъдатъ поставени отъ председателството — азъ не вѣрвамъ нашето председателство да стигне до тамъ — въ положение на автомати, които да гласуватъ подъ страха на наказанията, които предвиждатъ чл. чл. 85, 36 и 14 отъ новия правилникъ.

Все въ връзка съ текста на чл. 85 отъ проектоправилника, азъ моля г. докладчика да обясни следното. Народните представители, които сж гласували съответните текстове въ стария правилникъ, сж имали предвидъ едно омекотяване на отношенията въ Парламента. Вѣрно е, че нервитъ може да се обтегнатъ и да станатъ конфликти, да не може да се задържи устата или ржката, но казано е въ чл. 78 отъ стария правилникъ, че ако представителъ се извини, наложеното му наказание се отменя. Сега, въ новия правилникъ, това постановление го нѣма. Веднажъ провиненъ, представителътъ получава наказание, макаръ дори и въ сѣдилищата, при частноправните отношения, ако двете страни се помиратъ, длѣлото да се прекратява и наказание да не се налага. Кои сж били съображенията на комисията да не се предвиди въ новия правилникъ това постановление на чл. 78 отъ стария правилникъ? Азъ така мимоходомъ попитахъ докладчика и той каза, че не му е известно какъ е изчезналъ тоя текстъ отъ новия правилникъ.

Докладчикъ И. Петровъ: Какво?

И. Бояджиевъ: Ще обясня.

Докладчикъ И. Петровъ: И азъ ще обясня.

И. Бояджиевъ: Азъ не мога да разбера защо въ новия правилникъ нѣма този текстъ, който съществува въ стария правилникъ. Но щомъ ще обясните, още по-добре. Азъ, обаче, констатирамъ, че постановлението на чл. 78 отъ стария правилникъ липсва въ новия правилникъ. Трѣбва да има, значи, нѣкакви особени съображения комисията и затова го е махнала. Тѣзи съображения азъ искамъ да ги зная.

Независимо отъ това, подхвърли ми се, че когато се определя наказание по чл. 79 отъ стария правилникъ или по чл. 85 отъ новия, въ края се казва: „Съгласно чл. 95 отъ конституцията“. Този изразъ, тъй както е туренъ „съгласно чл. 95 отъ конституцията“, не е много точенъ. Би трѣбвало да се каже: „по реда на чл. 95 отъ конституцията“, защото въ чл. 95 отъ конституцията има два момента — по сѣщество и по форма. По сѣщество чл. 95 отъ конституцията определя за кои наказания провинените народни представители се отправятъ къмъ сѣдилищата и пѣтя, по който става това отправяне, а този пътъ е само решението на Народното събрание. Вѣрно е, че и така и така може да се разбере. Онзи день г. Мацанкиевъ сж право подхвърли на уважавания председател г. Стойчо Мошановъ, че ако той, като юристъ, правилно разбира този текстъ, може да дойде следъ него за председателъ не юристъ, който нѣма да го разбира така. И понеже може да се разбира и така и така, най-добре е да се тури единъ по-точенъ изразъ, да се пише „по реда на чл. 95 отъ конституцията“, т. е. по процедурата, която определя чл. 95 отъ конституцията, ще стане тегаденето подъ сѣдъ на виновните.

Правейки тая аналогия между тия два текста, моля да ми се отговори отъ г. докладчика, първо, защо чл. 78 отъ стария правилникъ липсва въ новия; второ, защо е трѣбвало да се удвоява наказанието отстранение отъ заседанията на Народното събрание до 10 дни и, трето, защо за едно и сѣщо деяние сж определени две наказания? Ако вие намерите, че съдържанието на алинея втора на чл. 85 отъ проектоправилника е едно и сѣщо съ съдържанието на чл. 79 отъ стария правилникъ, защо да не се тури текстътъ на този членъ и въ новия правилникъ?

Г. г. народни представители! Ако моето искане, да се предвиди текстътъ на чл. 79 отъ стария правилникъ и въ

новия правилник, не бже удовлетворено, азъ, който размислихъ съ моитѣ приятели, ще направя предложение да се премахне чл. 85 отъ проектоправилника, като вмѣсто него се постави текстътъ на чл. 79 отъ стария правилникъ или като новъ членъ, или като алинея втора къмъ чл. 85 отъ проектоправилника. Азъ намирамъ за много благоразумно, оня, който се извини предъ Народното събрание за извършена отъ него простѣпка, да получи веднага опрощение — да се отмѣни наложеното му наказание.

Председателстващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Асенъ Мумджиевъ.

А. Мумджиевъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Нѣмаше да взема думата по проектоправилника за вътрешния редъ на Народното събрание, ако не считахъ, че ние се намираме предъ единъ типиченъ случай, кждето трѣбва да възстановимъ едно погазено основно правило на нашата конституция. Касае се за чл. 79 отъ стария правилникъ. Азъ бързамъ да отговоря на преждеговорившия нашъ колега Иванъ Бояджиевъ, който зададе въпроса: защо правилото на чл. 79 отъ стария правилникъ липсва въ новия правилникъ? Правилото на чл. 79 отъ стария правилникъ е изхвърлено, и ние не го намираме въ новия правилникъ затова, защото то противоречи на конституцията.

Г. г. народни представители! Режимътъ се регулира отъ чл. 95 на нашата конституция. За сторенитѣ въ заседанията на Народното събрание отъ членоветъ му погрѣшки и престѣпления, които сж предвидени въ криминалнитѣ закони, виновницитѣ за това могатъ да бждатъ теглени подъ съдъ по решение на Събраниято. Това е генералното правило, което се занимава съ оная отговорностъ, която се носи отъ насъ тукъ, по поводъ изпълнение на службата ни, тогава, когато ние извършимъ нарушение, предвидено въ криминалнитѣ закони. Правилото на чл. 79 отъ стария правилникъ намалява обсега на тая отговорностъ, която се предвижда по чл. 95 отъ конституцията, като прехвърля отговорността за ония нарушения, които сж предвидени въ правилника като нарушение по дисциплината. Точно затова чл. 79 отъ стария правилникъ, като противоречащъ на конституцията, е противоконституционенъ. Много просто, ясно и лесно разбрано е, че конституцията не може да се отмѣнява съ единъ обикновенъ правилникъ.

Н. Атанасовъ: Не можахъ да разбера сжщността.

А. Мумджиевъ: Г. г. народни представители! Очевидно, това постановление се отнася до случаятѣ, визирани въ чл. 82 отъ новия правилникъ. Защото чл. 85 е пояснение на текста на чл. 82, съ който се определя размѣрътъ на наказанието.

Значи, народниятъ представителъ ще бже преследванъ углавно по реда на чл. 95 отъ конституцията при две условия: първо, извършеното деяние да е предвидено въ чл. 82 отъ правилника и, второ, това деяние да е предвидено въ криминалнитѣ закони. Само това се иска. И точно затова втората алинея на чл. 85 отъ новия правилникъ е въ пълна хармония съ правилото на чл. 95 отъ конституцията.

Въ сжщностъ, г. г. народни представители, тази алинея не предвижда никаква нова отговорностъ, друга отъ тая, която се предвижда по чл. 95 отъ конституцията. Ако ние умислено бихме премахнали алинея втора на чл. 85 отъ новия правилникъ, положението съ нищо не се измѣня — ще остава да се урежуирва пакъ по реда на чл. 95 отъ конституцията.

Г. г. народни представители! Ясно е, че авторитѣ на чл. 79 отъ стария правилникъ сж искали да намалятъ своята отговорностъ и да я премахнатъ за ония случаи, които сж предвидени въ правилника като нарушения. Тѣ казватъ, че за тѣхъ не следва да се налага наказание по общитѣ криминални закони.

Новиятъ правилникъ не нарушава правилото *non bis in idem*, два пѣти да не се наказва за едно и сжщо престѣпление. Въ това отношение колегата Иванъ Бояджиевъ не е правъ, защото дисциплинарната отговорностъ не се налага по нашитѣ криминални закони, а тя е отговорностъ *sui generis*, особена. Така че остава да се заключи, че народниятъ представителъ за нарушения, извършени по криминалнитѣ закони, ще отговаря само веднажъ предъ нашитѣ закони.

Вѣрно е, че правилникътъ предвижда правото на народното представителство да реши въ конкретни случаи, дали да бже тегленъ подъ съдъ даденъ народенъ представителъ за своитѣ деяния или не. Но това право е дадено на Народното събрание конкретно за даденъ случай и то не може да се облѣче въ едно правило така, както

е направено въ стария правилникъ. Точно затова нормата на чл. 79 отъ стария правилникъ е противоконституционна и тя противоречи на конституцията — това е много ясно — и затова е изхвърлена.

Г. г. народни представители! Разглежданиятъ текстъ на чл. 85 отъ новия правилникъ е едно безспорно доказателство за твърдото желание у насъ да възстановимъ и укрепимъ престижа и силата на конституцията. Точно това сж били и мотивитѣ — съ това отговарямъ на г. Бояджиевъ — които сж накарали комисията въ новия правилникъ да изхвърли постановлението на чл. 79 отъ стария правилникъ.

Изобщо, възползвамъ се отъ случая да констатирамъ, че новиятъ правилникъ отразява желанието на болшинството отъ насъ да издигнемъ нашата дейностъ тукъ до едно качествено ниво, което да гарантира една творческа и резултатна законодателна работа, каквато цѣлиятъ български народъ очаква отъ насъ.

Председателстващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Стояновъ.

Д. Стояновъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Преждеговорившиятъ колега каза, че чл. 85 има за целъ, както и много други постановления на правилника, да възстанови конституцията.

Г. г. народни представители! Ние почнахме нашата работа съ клетва и съ редица декларации, които се направиха отъ различни мѣста, да пазимъ конституцията. Но, споредъ менъ, да пазимъ конституцията, това значи преди всичко, да гарантираме ония свободи, които сж били и ржководнитѣ начала, въ епохата на възрождането, на оня свободолюбивъ духъ, като изразъ на който се яви конституцията. А какви сж тия свободи, г. г. народни представители? Това сж свободата на словото, свободата на печата и свободата на събранията. (Ржкоплѣскания отъ лѣво)

Председателстващъ Г. Марковъ: Моля, г. Стояновъ, на предмета. Ще дойде редъ да се изкажете и по този въпросъ.

Д. Стояновъ: Тази свобода е необходима, преди всичко, на народнитѣ представители. Тѣ ще трѣбва да се чувствуватъ достатъчно свободни, необвързвани нито отъ строги санкции, нито отъ други неоправдани постановления, за да изказватъ своитѣ мнения. Вѣрно е, че тамъ, кждето сж събрани повече хора, за да могатъ да вършатъ работа, налага се единъ редъ, който самъ по себе си носи известни самоограничения на ония, които го приематъ. Въ случая правилникътъ, който ние ще приемемъ, носи известни самоограничения и затова необходимо е да се предвидятъ санкции, за да може да се спазва той. Но санкциитѣ, г. г. народни представители, ще трѣбва да бждатъ предвидени само съ целъ да се осигури възможността за спазване на този редъ, за да не се прѣчи на правилната работа. Обаче, когато тия санкции сж вече много голѣми, когато тѣ взематъ такива размѣри, че могатъ да повлияятъ въ единъ или другъ смисълъ, да ограничатъ свободата на народния представителъ, тогава тѣ сж неоправдани.

Г. г. народни представители! Азъ намирамъ, че санкциитѣ, които сж предвидени въ чл. 85 отъ проектоправилника — именно: изключване отъ Събраниято до 5 заседания, за случаятѣ, предвидени въ пунктове а, б, в и г на чл. 82 и отъ 5 до 10 заседания за случая предвиденъ въ буква д — сж много строги. Цитира се отъ преждеговорившитѣ колеги стариятъ правилникъ, въ който максималното наказание е изключване за 3 заседания. Г. г. народни представители! Ако наистина искаме да туримъ тази санкция като заплаха на всѣки, който иска да изпълнява добросъвестно своя дългъ, изключването за 3 заседания е достатъчно. Изключването за 5 заседания е съвършено неоправдано, споредъ менъ. Намирамъ, г. г. народни представители, неоправдано и предвиденото по-тежко наказание — изключване отъ 5 до 10 заседания — за случая по п. д. на чл. 82. Въ буква д се казва: (Чете) „който наруши реда или внесе по какъвто и да било начинъ смутъ въ заседанието, когато присѣдствува държавниятъ глава“. Редътъ, г. г. народни представители, е необходимъ за всѣко заседание на Народното събрание, необходимъ е, безспорно, и за ония заседания, въ които присѣдствува държавниятъ глава. Но азъ намирамъ, че въ случая неоправдано е предвидено по този пунктъ едно най-тежко наказание. Защо? Защото, когато ние гласуваме правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, ние се самоограничаваме, сами си определяме единъ редъ, който мислимъ, че, като го спазваме, ще бже отъ полза за нашата работа, която има да вършимъ.

Обикновено държавният глава присъства при откриването на Народното събрание, а редът за откриването се определя не вече от нас, а от изпълнителната власт. И често пъти нѣкой народен представител, без да иска да смущава, без да иска да внесе смутъ въ нѣщо, може да не се съобрази точно съ този редъ, който е определенъ отъ изпълнителната власт. Азъ искамъ да ви обърна вниманието, за да не би да се издаде въ това отношение до налагане на съвършено неоправдани наказания, които пъкъ — намирайки се народните представители подъ заплахата имъ — могатъ да имъ повлияятъ въ единъ или другъ смисълъ, за да не могатъ свободно да изкажатъ своята воля.

Намирамъ, г. г. народни представители, че това наказание — изключване отъ 5 до 10 заседания, особено що се отнася до нарушение на реда при откриване на Народното събрание — е извънредно голямо. Редътъ тогава, както ви казахъ, се определя отъ изпълнителната власт, и това не е вече наше самоограничение, и неспазването нѣма да е съ целъ да се смути Народното събрание. Имаме такъвъ случай сега при откриването на това Народното събрание: имаше редъ да седнемъ всички на определени мѣста, но, по една или друга причина, една частъ отъ народните представители намѣриха, че не е умѣстно да се сѣда на определени мѣста и заеха едната половина отъ залата при откриването на Народното събрание, безъ да искатъ съ това да смущаватъ реда. Тѣ имаха свои съображения да го направятъ. Ако утре по едни или други съображения това се повтори, ако нѣкои народни представители, безъ да искатъ да внесатъ смутъ, го направятъ, то на всички г. г. народни представители следва въ такъвъ случай да имъ наложите това строго наказание — изключване отъ 5 до 10 заседания.

Азъ намирамъ, г. г. народни представители, че това наказание въ тази частъ е съ нищо неоправдано. Защото за другитъ нарушения, като напр. това въ буква г на чл. 82 — „който въ заседанието на Събранието отправи позивъ къмъ насилие“ — се предвижда наказание изключване до 5 заседания, а който не спазва реда — говоря, г. г. народни представители, за неспазване на реда, не за смутове и за други работи, които намирамъ, че не сѣ умѣстни — наказва се съ изключване отъ 5 до 10 заседания! Намирамъ, прочее, че това наказание е тежко, че то ще тежи на всѣки народенъ представител и споредъ менъ, ще се отрази въ смисълъ да ограничи до известна степенъ свободата, която е необходима на народния представител, за да изпълни задачата, която му е възложена.

Г. г. народни представители! Азъ намирамъ също така, че е съвършено неоправдана и неумѣстна и втората алинея на чл. 85, защото, така, както е редактирана тази алинея, може да се издаде въ положението да се наложатъ за едно престъпление две наказания. Ако приемемъ втората алинея на чл. 85 така, както е редактирана, ще изпадне въ противоречие съ конституцията, защото споредъ менъ, съ факта на налагането наказание на нѣкой народенъ представител, Народното събрание вече дава и разрешението да се почне противъ него углавно преследване. А съгласно чл. 95 отъ конституцията, за да се почне наказателно преследване срещу народния представител за извършено престъпление вътре въ тази зала, трѣбва да се иска специално разрешение на Народното събрание — което предполага, г. г. народни представители, и специални разисквания тукъ. Но така, както е редактирана втората алинея на чл. 85, автоматически се дава това разрешение.

Г. г. народни представители! Азъ намирамъ, че целта, която се преследва съ постановленията на чл. 85 отъ проектоправилника, би могла да се постигне просто съ запазване постановленията на чл. 77 отъ стария правилникъ, който гласи: (Чете) „Временното изключване отъ Събранието се налага за не повече отъ три заседания, включително заседанието, въ което е наложено наказанието. Временно изключениятъ се лишава отъ дневни“. Г. г. народни представители! Тази заплаха, съществуваща по този текстъ, къмъ всички ония г. г. народни представители, които съзнаватъ задачата, която имъ тежи, и работата, която има да извършватъ, е достатъчна, за да нѣма нужда да се туря една прекалено голяма заплаха.

Д-ръ К. Милановъ: Отъ освобождението на България въ всички Камари е търпѣно туй наказание.

Д. Стояновъ: За да се спази конституцията, достатъчно е да остане текстътъ на чл. 79 отъ стария правилникъ, който гласи: (Чете) „Ако, вънъ отъ предвидениятъ въ настоящата глава нарушения, представителтъ извърши престъпления отъ общъ характеръ, съ него се постъпва съгласно чл. 95 отъ конституцията и респектив-

нитъ законъ“. Съ тази редакция намирамъ, че е дадена възможностъ всѣки народенъ представител да бѣде тегленъ подъ наказателна отговорностъ за престѣпления, които би извършилъ; пресича се пътятъ за неотговорностъ на всѣки отъ насъ, за да не се считаме неотговорни и свободни да вършимъ каквито и да е престѣпления въ тази зала.

Г. г. народни представители! Въ духа на това, което приказвахъ, азъ правя предложение, чл. 85 да има следната редакция: (Чете) „Временното изключване отъ Събранието се налага за не повече отъ 3 заседания, включително заседанието, въ което е наложено наказанието. Временно изключениятъ се лишава отъ дневнитъ пари за заседанията, за които е билъ изключенъ“.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Други записани нѣма. Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ И. Петровъ: Г. г. народни представители! Въ тази глава отъ проектоправилника или по-специално въ чл. 85 не е постановено абсолютно нищо, което може да оправдае тѣзи упрѣци, които се хвърлиха тукъ, за нарушение на конституцията, за ограничение права на народните представители и пр. и пр. Тая глава не е направено нищо друго, освенъ да се изброятъ наказания, които ние намираме най-целесъобразни, и начинитъ, по които тѣ трѣбва да бѣдатъ наложени. Може ли тукъ да става дума за произволъ? Ако имаше основание за таква опасения отъ произволи, и да се изтъкнѣха тѣ, тогава можеше да ги дебатирате и обсъждаме. Но азъ не виждамъ основание за такъвъ упрѣкъ.

Въ глава X е казано кои наказания въ какъвъ случай могатъ да се налагатъ. И въ този членъ е казано кои наказания въ кой случай ще се приложатъ, не е оставено на суверенната преценка на председателството да прилага наказанията. Казано е, кога ще се приложи наказанието забележка, кога изобличение, кога ще се отнеме думата и по-нататъкъ по-тежкото наказание: отстранение отъ заседанието, временно изключване. Въ чл. 81 отъ проектоправилника е казано изрично кога председателтъ приобѣгва къмъ най-строга мѣрка: отстранение отъ заседанията; следователно, не можемъ да се опасяваме, че той ще прибѣгне арбитерно къмъ прилагането ѝ, съ огледъ на лицеприятие.

Та считамъ, че всички тѣзи опасения, както и това, което се говори по-рано по други текстове отъ правилника, сѣ неоснователни. Азъ виждамъ тукъ една преднамѣреностъ, едни неоснователни подозрения, да не би постановленията на правилника, при властта, която е дадена на председателството, да бѣдатъ използвани срещу тѣзи, които се счита, че стоятъ налѣво. Досега въ разискванията нито единъ пътъ не се прибѣгна къмъ едно отъ тежкитъ, така да се каже, наказания, предвидени въ правилника. Това не е ли една гаранция, че тукъ добросъвестно се прилага правилникътъ? Този фактъ, следователно, самъ по себе си отблъсква тия подозрения. Той доказва, че тѣ сѣ неоснователни, и азъ не разбирамъ защо народните представители отъ тази страна (Сочи въ лѣво) продължаватъ да се изказватъ и по-нататъкъ въ този смисълъ.

Става въпросъ защо наказанията сѣ намалени съ едно, защо не се запазва като първа мѣрка напомнянето, което го имаше въ стария правилникъ. Г. Пастуховъ искаше да се запази като първа мѣрка напомнянето, а не да се отива направо къмъ забележката. Недейте да влизаме въ такива дреболии. Г. г. народни представители! Тукъ постоянно се навира това: конституция, конституция! Ами самата конституция, като единъ органически статутъ, не е ли едно ограничение? Въ самата конституция, като органически статутъ, не се ли поставятъ известни изходни начала? Сама по себе си конституцията прави едно ограничение; като определя какъ се упражняватъ държавнитъ функции, какъ се упражняватъ правата на гражданитъ и пр. Самата конституция предвижда Народното събрание да си изготви единъ правилникъ за добрия редъ, за експедитивността, за правата на народните представители. Казвате: ограничение, ограничение! Това ограничение се налага по силата на нѣщата. Ние сме малко общество избраници, и ние трѣбва да се подчинимъ на известенъ редъ. Кой какъ разбира по-нататъкъ дисциплината, кой какъ разбира, че трѣбва да изпълнява дълга си — въ това има нѣщо субективно. Но тукъ, шемъ не шемъ, ние ще трѣбва да се подчинимъ на известно ограничение, което се налага за добрия редъ, което се налага съ огледъ на изпълнението на нашитъ функции. Ето защо намирамъ, че всичкитъ тия подозрения сѣ преднамѣрени, неоснователни.

Единъ от народните представители повдигна въпросъ, защо е предвидена втората алинея на чл. 85: „Независимо от горните наказания, народният представител се преследва углавно съгласно чл. 95 от конституцията и съответните закони“. Това, което фигурира въ тази втора алинея на чл. 85 от проектоправилника, не е нищо друго, освен постановлението на чл. 79 от стария правилникъ, съ тази разлика, че тамъ е отдѣленъ текстъ, а ние тукъ го предвиждаме като втора алинея на чл. 85. (Възбуждения отъ лѣво) Вѣрно е, това е една нова редакция. Тукъ се изказаха известни опасения въ връзка съ този текстъ: „Независимо отъ горните наказания, народниятъ представителъ се преследва углавно, съгласно чл. 95 отъ конституцията и съответните закони“. Но какво казва чл. 95 отъ конституцията? Той гласи: „Засторенитъ въ заседанието на Събраниято отъ членоветъ му погрѣшки и престѣпления, които сѫ предвидени отъ криминалнитъ закони, виновнитъ въ това могатъ да бѣдатъ теглени на сѣдъ само по решение на Събраниято“.

Виждате ли, г. г. народни представители, че това, което е казано въ втората алинея на чл. 85 отъ правилника, иде да потвърди още веднажъ постановлението на чл. 95 отъ конституцията, което ние, каквото и да решимъ, и да го промѣнимъ и да го не промѣнимъ, то си остава въ сила? Мнозина може би не познаватъ точния текстъ на чл. 95 отъ конституцията. Въ него се предвижда наказание за народнитъ представители, които биха извършили престѣпления и простѣпия не вънъ отъ сградата или залата на Народното събрание, а които биха извършили тукъ. Напр., вземете най-малкото престѣпление, което би извършилъ единъ народенъ представителъ: обиди тежко другъ народенъ представителъ. Вие мислите ли, че той не подлежи на наказание? Не, той подлежи на наказание. Засегнатиятъ може да се оплаче противъ него, да го преследва предъ углавнъ сѣдъ, защото ние не се ползуваме съ нѣкаква екстериториалностъ. Но какво става тукъ? Ние тукъ сме подчинени на следното правило: за да бѣде даденъ подъ сѣдъ единъ народенъ представителъ Народното събрание трѣбва да даде съгласието си или по-право трѣбва да даде разрешение. Да не се експлоатира, че народниятъ представителъ тукъ може безъ отговорностъ да приказва. Той може безъ отговорностъ да прави преценки и да дава мнения. Но единъ народенъ представителъ, когато ще обиди другигу, когато ще клевети, когато, съ други думи, съ своята дейностъ тукъ ще извърши едно престѣпление по нашия наказателенъ законъ, той отговаря; само че, за да може официално тая отговорностъ да бѣде понесена, трѣбва да се вземе съгласието на Народното събрание. Това е единственото ограничение, което прави конституцията. Това е направено пакъ съ огледъ на известни съображения, по които ще си кажатъ думата народнитъ представители.

Ето защо, тукъ не трѣбва да има никакви опасения отъ втората алинея на чл. 85 отъ проектоправилника и да се твърди, че тя по-рано не е съществувала, или както пледира тукъ единъ народенъ представителъ: „Азъ считамъ, че автоматически народниятъ представителъ може да бѣде преследванъ и отъ общитъ сѣдилища“. Нищо подобно! Ние не можемъ да измѣнимъ съ правилника конституцията. Мисля, че съмъ достатъчно ясенъ. Така че това постановление на чл. 85, алинея II отъ правилника е съобразено съ чл. 95 отъ конституцията.

Колкото се касае до размѣра на наказанията, това е въпросъ на целесъобразностъ. Въ комисията никой не повдигна този въпросъ и не взехме никакво решение. Мисля, че не бива и сега тукъ да се повдига. Не може, по съображения, които се дължатъ по-скоро на подозрения, да искаме да внасяме измѣнения въ текста на чл. 85. Затова ще моля да бѣде приетъ членътъ така, както го докладвахъ.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Христо Мирски, за да обясни едно предложение, което е направилъ писмено.

Х. Мирски: Г. г. народни представители! Когато говорихъ по принципъ по правилника, азъ казахъ, че сѫ увеличени наказанията, които се налагатъ на народнитъ представители, но че не бива да се отнема съ новия правилникъ правото на защита на народния представителъ, който подлежи на наказание, което право съществуваше по стария правилникъ. Въ стария правилникъ имаше постановление, споредъ което на народния представителъ, за когото е направено предложение за изключване, му се даваше право на лично обяснение до 15 минути; даже му се даваше право да упълномощи другъ народенъ представителъ да го защити. Сега съ новия правилникъ това е премахнато.

Въ стария правилникъ сѣщо имаше и друго едно постановление, споредъ което, ако народниятъ представителъ, който е наказанъ, изкаже съжаление за онова, което е извършилъ, наказанието му се смѣта за опростено отъ Събраниято. Не съмъ за второто, защото смѣтамъ, че единъ народенъ представителъ, който е направилъ една грѣшка, трѣбва да си понесе отговорността по правилника. Но за първото азъ моля народното представителство да се съгласи, защото нѣма нищо опасно въ това, да се даде право на този народенъ представителъ, който подлежи на наказание, да даде лично обяснение не 15 минути, а само 5 минути, но не и да упълномощава другъ народенъ представителъ. Това е едно общо право, което съществува въ всички други правилници. Не съмъ намѣрилъ досега нѣкакъвъ правилникъ, въ който да се говори за изключване, безъ да се дава право на засегнатия да даде своето обяснение въ връзка съ исканото му наказание. Най-после това е едно осветено право на защита. (Нѣкои отъ лѣво рѣкоплетскавъ)

Н. Стамболиевъ: Има го и въ сѣдилищата

Председателствуващъ Г. Марковъ: Ще гласуваме направениятъ предложения по чл. 85, както сѫ постѣпили въ бюрото.

Докладчикъ И. Петровъ: Не съмъ съгласенъ съ никакви предложения.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Народниятъ представителъ г. Димитъръ Стояновъ е направилъ предложение въ смисълъ чл. 85 да добие следната редакция: (Чете) „Временното изключване отъ Събраниято се налага за не повече отъ 3 заседания включително заседанието, въ което е наложено наказанието. Временно изключениятъ се лишава отъ дневни пари за заседанията, за които е билъ изключенъ“.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка Малцинство, Събраниято не приема.

Народниятъ представителъ г. Мирски прави предложение да се прибави следната нова втора алинея къмъ чл. 85: „Народенъ представителъ, противъ когото се иска временно изключване, има право да бѣде изслушанъ преди гласуването, като му се дава право да говори 5 минути“.

Който приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Обажда въ: Меншество е.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Който приематъ предложението на г. Мирски въ смисълъ, на онзи народенъ представителъ, за когото се предлага да бѣде изключенъ, да му се даде право да говори 5 минути, за да се обясни, моля, да вдигнатъ рѣка.

Нѣкой отъ лѣво: Болшинство.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Мнозинство, Събраниято приема. (Оживление)

Който приематъ чл. 85, както се прочете отъ г. докладчика, заедно съ токущо приетото допълнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XI.

Дневници.

Чл. 86. Редактирането на дневницитъ на Събраниято се извършва, подъ надзора на председателя, отъ двамата секретари, които сѫ участвували въ заседанието, и отъ началника на Стенографското отдѣление.

Поправкитъ на фактическитъ грѣшки въ окончателно приетитъ законопроекти, предложения и бюджетопроекти се съобщаватъ отъ председателя за одобрение въ едно отъ следващитъ заседания на Народното събрание“.

Председателствуващъ Г. Марковъ: Който приематъ чл. 86, съ заглавието предъ него, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 87. Дневникътъ на всѣко заседание на Събраниято съдържа:

а) датата и часа на отварянето на заседанието;
б) числото на присѣстващитъ и на отсъстващитъ народни представители;

- в) името на председателя и секретаритъ;
 г) всичко дума по дума, което се говори и става въ заседание, и
 д) взетитъ отъ Събранието решения по всѣки въпросъ.

Забележка. При отнемане думата на народния представител, председателят може да заповѣда на стенографитъ да не записватъ речта му следъ отнемане на думата му, ако продължи да говори.

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 87, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 88. За всѣко заседание се държи книга за присъстващите и отсъстващите народни представители. Първитъ, подъ надзора на единъ отъ дежурнитъ секретари, се подписватъ въ тая книга, преди откриването на заседанието“.

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 88, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 89. Стенографскитъ дневници за всѣко заседание се приготвятъ въ рѣкописъ отъ Стенографското отделение въ сѣщия или следния денъ на заседанието.“

Преглеждането и поправкитъ на речитъ на ораторитъ може да ставатъ въ канцеларията на Стенографското отделение, въ течение на следния денъ, следъ изготвянето на дневника, подиръ което дневникътъ, подписанъ отъ председателстващия заседанието, дежурнитъ секретари и началника на Стенографското отделение, се изпраща въ Държавната печатница за напечатване.

Това поправяне се ограничава само въ свързване на мислитъ и изречения или въ оправяне на нѣкои фрази. Въ никой случай не може да се притури нѣщо, което не е било говорено въ заседанието, или пъкъ да се изхвърли нѣщо, което е било говорено“.

Председателстващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Стояновъ.

Д. Стояновъ: Г. г. народни представители! Прави следното предложение за допълнение на чл. 89: въ алинея втора, следъ думитъ „Държавната печатница за“ да се прибави думата „незабавно“, а следъ последната дума на сѣщата алинея „напечатване“ да се прибавятъ думитъ „разпращане безплатно на общинитъ и разпространение на общодостъпна цена“.

Г. г. народни представители! Прави това предложение, защото долу народътъ се интересува живо какво става тукъ. Той иска да знае какво вършимъ ние тукъ, ползотворна или неползотворна работа, за да си извади своето заключение. Единствениятъ начинъ, чрезъ който можемъ да му дадемъ възможността да следи точно какво се върши въ Народното събрание, това сѣ само дневникитъ на Народното събрание. Печатътъ, даже когато нѣма цензура, не може да предаде всичко онова, което става въ Народното събрание, а при днешното положение, когато съществува цензура, още повече не може да се предаде това, което става тукъ. А, както казахъ, долу има желание да се знае всичко, което става тукъ. Това съмъ констатира въ провинцията, това, увѣренъ съмъ, и вие, които сте били въ провинцията, сте го констатирали. Затуй намирамъ, че ще изпълнимъ едно въжделение на народа, като пратимъ дневникитъ на Народното събрание на общинитъ безплатно — защото, ако туримъ цена, нѣма да ги купуватъ — за да може всѣки, който се интересува, да научи какво става въ Народното събрание.

Председателстващъ Г. Марковъ: Хасковскитъ народенъ представителъ г. Димитъръ Стояновъ предлага въ чл. 89 да се направятъ следнитъ допълнения: въ алинея втора, следъ думитъ: „Държавната печатница за“ да се прибави думата „незабавно“, а въ края на сѣщата алинея следъ последната дума „напечатване“ да се прибавятъ думитъ: „разпращане безплатно на общинитъ и разпространение на общодостъпна цена“.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 89, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XII.

Отпуски и отсъствия.

Чл. 90. Никой народенъ представител не може да отсъствува отъ заседанието на Събранието и отъ заседанията на комиситъ, въ които е членъ, безъ отпускъ.

Отпускъ за опредѣлено време се дава отъ Събранието по писмено заявление до председателя, съдържащо причинитъ за искания отпускъ; а когато отпускъ се иска по болестъ, представя се медицинско свидетелство.

Въ случай на неотложна нужда, председателят може и самъ да разреши отпускъ за време не повече отъ 20 дена презъ една сесия, но е длъженъ да съобщава това на Събранието още въ първото заседание следъ даване отпускъ. По сѣщия начинъ се постѣпва и въ комиситъ. Следъ констатирано трикратно непрекъснато и неоправдано отсъствие на народенъ представител отъ една и сѣща комисиия, последниятъ се замѣства по надлежния редъ съ другъ народенъ представител.

Отъ втората алинея на този членъ се изхвърля фразата: „а когато отпускъ се иска по болестъ, представя се медицинско свидетелство“.

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ направеното предложение отъ комисията, да се изхвърли отъ втората алинея на този членъ фразата: „а когато отпускъ се иска по болестъ, представя се медицинско свидетелство“, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 90, съ заглавието предъ него, заедно съ токущо приетото измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 91. Народенъ представител, който отсъствува безъ отпускъ, губи правото си на дневно възнаграждение за заседанията, въ които е отсъствувалъ.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Петко Стайновъ.

П. Стайновъ: Азъ моля г. докладчика да обясни, какъ ще се съгласува чл. 91 отъ правилника съ чл. 7 отъ наредбата-законъ за избиране народни представители, по нѣже между двата члена има разногласие и защото единъ членъ отъ правилника не може да измѣня единъ членъ отъ закона. Ще се явятъ мъжничии отъ страна на бюджетоконтролното отделение.

Докладчикъ И. Петровъ: Г. г. народни представители! Този въпросъ бѣше разискванъ и въ комисията. Ако г. Стайновъ бѣше тамъ, естествено, че нѣмаше да го зададе тукъ. Този въпросъ ще бѣде уреденъ съ измѣнение на наредбата-законъ за избиране народни представители.

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 91, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XIII.

Неприкосновеностъ на народнитъ представители.

Чл. 92. Искането да се задържи подъ стража единъ народенъ представител въ време на сесия се отправя до председателя на Събранието, който го съобщава въ първото му заседание. Книжата по искането се изпращатъ веднага и безъ разискване въ комисията по министерството на правосѣдието, за да се произнесе дали има основание за уважение на искането (чл. 95 К.).

Докладътъ на комисията се представя на Събранието въ опредѣленъ отъ него срокъ.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 92, съ заглавието предъ него, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 93. Когато нѣкой народенъ представител е задържанъ преди откриването на сесията, или презъ време на сесията (чл. 95 К.), книгата за задържането се съобщава незабавно на Народното събрание за разглеждане основателността на задържането.“

Събранието решава по реда, указанъ въ предидущия членъ, да се освободи ли такъв народенъ представителъ или да се държи подъ стража.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 93, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XIV.

Вътрешна полиция на Събранието.

Чл. 94. Председателътъ се грижи за сигурността на Събранието и на членоветъ му.

По предложение на председателя, Събранието само решава какви мѣрки да се взематъ и приложатъ за тая цель.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 94, съ заглавието предъ него, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 95. Никое външно лице, подъ никакъвъ предлогъ, не може да влѣзе въ заседателната зала на Събранието въ време на заседанието.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 95, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 96. Посетителитъ на ложитъ и галеритъ, които не се държатъ прилично, нарушаватъ тишината или даватъ знакъ на одобрение или неодобрение къмъ това, което става въ Събранието, се изваждатъ веднага навънъ отъ зданието на Събранието, по заповѣдъ на председателя.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 96, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 97. Входнитъ билети за всѣко заседание се даватъ на посетителитъ отъ началника на канцеларията на Събранието, по нареждане на министритъ или по искане и подъ отговорностъ на народенъ представителъ. Само представителитъ на печата иматъ право на постоянни билети.

Билетитъ за дипломатическата ложа сѣ на разположение на министра на външнитъ работи и на изповѣданията.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 97, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XV.

Вътрешна администрация на Събранието.

Чл. 98. Председателътъ има висшето ръководене и контролъ на всички служби на Събранието.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 98, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 99. Службитъ на Събранието сѣ: председателството съ секретариатъ, квестура, стенографско отдѣление, канцеларията на Събранието, смѣтководството и библиотеката.

За всѣка отъ тия служби бюрото на Събранието ще изработи отдѣлни правилници, като се иматъ предвидъ нарѣдитъ, изложени въ настоящия правилникъ.

Всички служби сѣ подчинени на председателя. Назначението, уволнението, повишението и наказанието на персонала при Събранието става отъ председателя.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Има думата народниятъ представителъ г. Христо Мирски.

Х. Мирски: Въ този членъ трѣбва да се махне думата „квестура“. Въ стария правилникъ имаше тази дума, но тогава имаше оправдание, защото квестурата имаше особени длѣжности, каквито сега нѣма.

Председателстващъ Г. Марковъ: Понеже нѣма направено писмено предложение, ще гласувамъ члена както се докладва отъ г. докладчика.

Които приематъ чл. 99, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 100. Смѣтководството действува съгласно отнасящитъ се до него закони и правилници.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 100, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 101. Назначенъ на служба при Събранието може да бѣде само она кандидатъ, който отговаря на предвидѣнитъ въ закона за държавнитъ служители и въ правилницитъ за службитъ при Народното събрание условия.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 101, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XVI.

Библиотека на Събранието.

Чл. 102. Въ бюджета на Събранието се предвижда всѣка година сума за доставяне книги, периодически списания и вестници за библиотеката.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 102, съ заглавието предъ него, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 103. Доставка на книги и пр. става по нареждане на председателя на Народното събрание.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 103, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 104. Нито една книга, списание и вестникъ не може да се изнася отъ Събранието, освенъ срещу разписка отъ заявителя и съ разрешение на началника на канцеларията.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 104, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 105. Въ време на сесия въ читалнята на Събранието могатъ да влизатъ и да заематъ книги отъ библиотеката само министритъ и народнитъ представители.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 105, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Чл. 106. Въ началото на всѣки законодателенъ периодъ отъ канцеларията на Събранието се раздаватъ на всѣки народенъ представителъ по единъ екземпляръ отъ конституцията, избирателния законъ, закона за бюджета, отчетността и предприятията, правилницитъ на Събранието, каталога на книгитъ на библиотеката. Освенъ това на всѣки народенъ представителъ се праща „Държавенъ вестникъ“, заедно съ дневницитъ на Събранието за презъ текущата легислатура.“

Председателстващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 106, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ И. Петровъ: (Чете)

„Глава XVII.

За измѣнение на правилника.

Чл. 107. Настоящиятъ правилникъ може да се допълни и измѣни, ако една четвъртъ отъ народнитѣ представители внесатъ проектъ за това.

Такова предложение се напечатва и разглежда отъ Събранието по реда, опредѣленъ за разглеждане на законо-проектитѣ.“

Председателствуващъ Г. Марковъ: Които приематъ чл. 107, заедно съ заглавието предъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съ това се прие и на второ четене правилникътъ за вътрешния редъ на Народното събрание.

Г. г. народни представители! Давамъ 5 минути отиди, следъ който ще опредѣлимъ дневния редъ за утрешното заседание.

(Следъ отиди)

Председателъ С. Мошановъ: Заседанието продължава. Постѣпило е питане отъ народния представителъ стъ II Фердинандска избирателна колегия г. Мато Матовъ до г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве, относно разпредѣлението на царевцата, отпущната за Фердинандската околия и частъ отъ Берковската, и относно издаването на наказателни заповѣди въ сѣщата околия.

Постѣпило е друго питане отъ сѣщия народенъ представителъ пакъ до г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве, относно известни действия на околийския управителъ на Фердинандската околия.

Г. г. народни представители! Съобщавамъ ви, че е постѣпило предложение отъ г. министра на правосѣдието за одобрение наредбитѣ, временнитѣ наредби, наредбитѣ-закони, решенията и постановленията, издадени възъ основа на чл. 47 отъ конституцията за време отъ 19. V. 1934 година до 31. V. 1938 година. (Вж. прил. Т. I, № 3)

Това предложение ще бѣде раздадено на г. г. народнитѣ представители.

(Народнитѣ представители: Д. Гичевъ, Н. Атанасовъ, Петко Стояновъ, д-ръ Н. Сакаровъ, Д. Търкалановъ, Н. Д. Петковъ, С. Цановъ, П. Стайновъ, Д. Мацанкиевъ и др. тропатъ по банкитѣ и искатъ думата по сѣщото предложение)

Ще ви запиша, г-да! Нѣма защо да атакувате. Има редъ. Не ще бѣдете забравени, ще имате възможностъ да се изкажете.

Г. Василевъ: И азъ искамъ думата, г. председателю.

(Народнитѣ представители Р. Маджаровъ, Д. Мацанкиевъ, П. Стайновъ, Н. Атанасовъ, Д. Търкалановъ, Петко Стояновъ, И. Златаревъ, С. Станчевъ, д-ръ П. Кюсеивановъ, Д. Гичевъ, Н. Стамболиевъ, Н. Д. Петковъ, М. Драндаревски и др. отиватъ при председателя и се записватъ)

Председателъ С. Мошановъ: Моля, г-да, искайте думата отъ мѣстата си, а не да идвате при председателя.

(Народнитѣ представители, които бѣха отишли при председателя, се връщатъ по мѣстата си).

Петко Стояновъ: Искане думата, г. председателю, отъ мѣстата си, но Вие бѣхте записали предварително 8 души.

Председателъ С. Мошановъ: Не ми дадохте възможностъ да работя.

Петко Стояновъ: Вие не ни дадохте възможностъ да изпълнимъ правилника, защото бѣхте записали предварително 8 души.

Председателъ С. Мошановъ: Като прочета имената, ще се засрамите, като видите, че никого не съмъ записалъ предварително.

Петко Стояновъ: Азъ искахъ думата отъ мѣстото си, но Вие записане хора отъ тамъ, (Сочи надѣсно) които не присѣствуватъ. Ето, това е редътъ!

Д. Търкалановъ: Г. председателю! Моля да бѣда записанъ.

Н. Стамболиевъ: И азъ моля да бѣда записанъ.

Н. Д. Петковъ: Моля да бѣда записанъ.

Председателъ С. Мошановъ: Веднага.

(Народнитѣ представители Д. Гичевъ и М. Драндаревски отиватъ при председателя и следъ малко се връщатъ на мѣстата си. Раздава се на г. г. народнитѣ представители предложението за одобрение наредбитѣ, временнитѣ наредби, наредбитѣ-закони, решенията и постановленията, издадени възъ основа на чл. 47 отъ конституцията, за време отъ 19. V. 1934 г. до 31. V. 1938 г.)

Е. Екимовъ: И азъ моля да бѣда записанъ.

Председателъ С. Мошановъ: Г. министъръ-председателю! Имате думата по дневния редъ.

Министъръ-председателъ д-ръ Г. Кюсеивановъ: Г. г. народни представители! Предлагамъ за утрешното заседание следния дневенъ редъ.

1. Трето четене на проектоправилника за вътрешния редъ на обикновеното Народно събрание;

2. Изборъ на комисии;

3. Одобрение на предложението за одобрение наредбитѣ, временнитѣ наредби, наредбитѣ-закони, решенията и постановленията, издадени възъ основа на чл. 47 отъ конституцията, за време отъ 19. V. 1934 г. до 31. V. 1938 г.

Председателъ С. Мошановъ: Моля г. г. народнитѣ представители, които сѣ съгласни съ така предложения дневенъ редъ отъ г. министъръ-председателя, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Утрешното заседание ще почне въ 15 ч., съ опредѣления дневенъ редъ.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 16 ч. 30 м.)

Председателъ: **СТОЙЧО МОШАНОВЪ**

Подпредседателъ: **Г. МАРКОВЪ**

Секретаръ: **С. СТАТЕЛОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**